

10 ශ්‍රේණිය

සිංහල සාහිත්‍ය සංග්‍රහය

අපට වැසිකිළියක්

විචාර අංක 02

සිද්ධි හා අවස්ථා නිරූපණයේ දී කතුවරයා දැක් වූ දක්ෂතාවය 'අපට වැසිකිළියක්' කෙටිකතාව ඇසුරින් විග්‍රහ කරන්න.

සිංහල සාහිත්‍යාවලියෙහි සුවිශේෂ කෙටිකතාකරුවෙකු වන කේ.ජයතිලක මහතාගේ “නොනිමි සිත්තම හා තවත් කෙටිකතා” යන කෙටිකතා සංග්‍රහයෙහි එන “අපට වැසිකිළියක්” කෙටිකතාවේ අරමුණ වූයේ එදා ගැමි සමාජයේ මිනිසුන් තුළ වැසිකිළි භාවිතය පිළිබඳ තිබූ ආකල්ප හා ක්‍රියාවලිය නිරූපණය කිරීමයි. “උත්තම පුරුෂ දෘෂ්ටි කෝණයෙන්” රචනා වූ මෙම කෙටිකතාවේ සිද්ධීන් අවස්ථා සියල්ල ම නිරූපණය වනුයේ ළමයකුගේ අත්දැකීමක් ලෙසිනි. මෙම කෙටිකතාවේ අවස්ථා හා සිද්ධීන් නිරූපණය කිරීමට චරිත මෙන් ම එම සිද්ධියට උචිත භාෂා මාධ්‍යයක් ද කතුවරයා යොදා ගෙන ඇත.

මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරයා කථකයා වන ළමයාගේ නිවසට පැමිණ තොරතුරු විමසන අවස්ථාව ගැමි ජන පිටිතයේ භාෂා ව්‍යවහාරයත්, වැසිකිළි සංකල්පය සහ බාහිර සමාජය පිළිබඳ ඔවුන්ගේ නො දැනුවත්කමත්, එකී අවස්ථාවෙන් නිරූපණය වේ.

“මේ ගෙදර වැසිකිළියක් තියෙනව ද ?” තාත්තා යළිත් උඩබිම බලයි.

“මේ ගෙදර කක්කුස්සියක් තියෙනව ද ?”

“හැ.”

සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරයා මිදුලට පැමිණ “කවුද මේ ගෙදර ගෘහමූලිකයා ?” යනුවෙන් ඇසූ අවස්ථාවේ ළමයාගේ පියා වූ හේරත් විමතියෙන් සුගතන්ගේ මුහුණ බලන්නට වූයේ “ ගෘහ මූලිකයා” යන වචනය අවබෝධ කර ගැනීමට නො හැකි ව ය. සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරයා “මේ ගෙදර වැසිකිළියක් තියෙනව ද ?” යනුවෙන් ඇසූ අවස්ථාවේ දී නැවතත් හේරත් උඩබිම බලන්නේ එම වචනය ද තේරුම් ගත නො හැකි ව ය. ඔහු එය තේරුම් ගත්තේ “කක්කුස්සියක් තියෙනවා දැ” යි ඇසූ විට දී ය. “නාට්‍යමය සංවාදයක්” ලෙස ගොඩ නගා ඇති මෙම අවස්ථාව නාගරික සමාජයේ උගතුන් භාවිතා කරන වදන්වලත් ග්‍රාමීය භාෂා ව්‍යවහාරයත් අතර පවතින පරස්පරතාවය ද කෙටිකතාකරුවා නිරූපණය කරයි. “දේසේ හැටියට බාසේ” යන සම්ප්‍රදායික යෙදුම අනුව ගැමි සමාජය වහරන භාෂා ශෛලිය පිළිබඳ රජයේ නිලධාරීන් අවබෝධයෙන් යුතු ව කටයුතු කළ යුතු ආකාරය ද මෙම සිදුවීමෙන් කතුවරයා හෙළිදරව් කරයි.

මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරයා නික්ම ගිය පසු සුගතන් හා හේරත් අතර කතා බහ කෙරෙනුයේ තිකෝනිස් හා මෙම නිලධාරියා අතර ඇති වූ සිද්ධියයි.

“කුණු ඉස්පැට්ටර තිකෝනිස්කාරයගෙ ගෙදෙට්ට ගිහින් ඇහැව්වලු ‘කක්කුස්සියක් තියෙනවද?’ කියල.” සුගතන් පටන් ගත්තේ ය. “තිකෝනිස් කීව්වලු ‘අහේ බුදු මහත්තයො, මෙහෙ මොන කක්කුස්සි ද ? ඔන්න ඔතනින් ඔය බැද්දට පාත් වෙන්න.’ එහෙම කියල, ‘කෙල්ලෙ

මේ මහත්තයට වතුර පනිට්ටුවක් ගෙනේ දීපිය' කියලත් කිව්වලු. මිනිහට තරහ ගිය පාර වචෙලෙ ම හඩු දාන්ඩ හම ලියාගෙන ගියාලු!"

සුගතන් හා හේරත් ලුණු ඇඹුල් චක්‍ර කරමින් කියන මෙම කතාව පාඨකයාට ද සියුම් හාස්‍ය රසයක් ගෙන වියි. ගැමියන් හා නිලධාරීන් අතර අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමේ දී ඇතිවන හාස්‍යජනක සිද්ධීන් ඇසුරෙන් ගැමි දිවියෙහි කටුක යථාර්ථය ද කේ. ජයතිලක මහතා අපූර්ව ලෙස නිරූපණය කරයි.

සමහර ගැමියෝ යම් යම් දේවල් අවබෝධයෙන් තොරව අනුන් කරන්නන් වාලේ කරන්නට ගොස් අමාරුවේ වැටෙති. කළ යුතු දේ පිළිබඳ අවබෝධයකින් තොරව කිරීමෙන් අපහසුතාවයට පත්වන ආකාරය කෙටි කතාකරුවා දෙවන වර ගමට පැමිණෙන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරයා හා හේරත් අතර ඇති වන කතා බහෙන් හෙළි කරයි.

"ලෑල්ල දැමීමට වැසිකිළියක් හැදෙනව ද මිනිහො ? සුමාන දෙකකින් හඳුනව කියල හේ ද ඵදා පොරොන්දු උණේ? දැන් සුමාන දෙක නෙමෙයි, මාස දෙකකටත් වැඩිය ඇති."

"හෑ ආයිබෝවන්, මේ දවස් ටිකේ චික දිගට ම කුඹුරු වැඩ තිබුණා. ඒකයි ඉවර කරන්න බැරි වුණේ."

"ඕව ගිහින් කියනව මට නෙවෙයි, උසාවියට. කෝ වළ කපල ද ?"

තාත්තා උඩ බිම බැලී ය; "තවම හෑ"යි අනතුරුව කී ය.

"හැම දෙනා ම ලෑලි දමන ගිහිද දැමීම මිසක වළක් ඕනැයි කියල මට හම් කල්පනාවක් වුණේ හෑ" සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරයා නික්ම ගිය පසු හේරත් තමාට ම කියයි. හේරත්ගේ මෙම ප්‍රකාශය පාඨකයාට ද හාස්‍යයක් ගෙන වන අතර ම යමක් කරන්නන් වාලේ කරන්නට ගොස් අපහසුතාවයට පත්වන ආකාරය ද කතුවරයා මෙම සිද්ධීන් ඇසුරෙන් ඉස්මතු කරයි. එසේ ම ඵදා සමාජයෙහි වෙනස්වන දේවල් පිළිබඳ තිබූ දැනුමේ ස්වභාවයත්, ආකල්පත් මෙයින් ධ්වනිත වෙයි.

"මේ නිසා ගෙදරට පුට් පැටියකු ඇති වුවාක් මෙන්, ගේ කිරිටුව පුට් වැසිකිළියක් තැනිණ. මේ පුට් පැටවා මහ චිකාටත් වඩා ලස්සන විය. මහ ගෙදර බිම ගොමමැටි ය. මෙහි සිමෙන්ති ය. මහ ගෙයි බිත්තිවල කිරිමැටි ය. මෙහි සුදුහුණු ය. හෑකම හැඟවීමට මෙන් දෙකේ ම වහල සෙවිලි කර තිබුණේ පොල් අතු වලිනි."

අලුතින් සාදන ලද වැසිකිළිය පිළිබඳ කතුවරයා සිදු කරන ඉහත විස්තරයෙන් මෙසේ වර්ණනා කෙරෙන්නේ මලපහ කිරීම පිණිස සෑදූ වැසිකිළියක් බව මොහොතකට අපට අමතක වෙයි. අවස්ථා නිරූපණයෙහිලා කතුවරයාගේ භාෂා භාවිතය චිතරම් සිත්ගන්නාසුලු ය.

වැසිකිළිය සාදා කාලයක් යන තුරු ම මෙහි නිවැසියන් ප්‍රයෝජනයක් ගත්තේ නැත. "අලුත් භාණ්ඩයක් භාවිතයට ගැනීමට කෙනකු තුළ ඇතිවන ආශාවට සමාන ආශාවක්" කථකයා තුළ ඇති වේ. වැසිකිළිය භාවිතා කිරීම සඳහා මුල් පියවර තබන්නේ කථකයා වන දරුවා ය. ඒ සඳහා ඔහු ව පොළඹවනු ලබන්නේ පාසලේ සෞඛ්‍ය විද්‍යාව විෂයයට ඔහු වැසිකිළි භාවිතා නො කිරීමේ ආදින ව පිළිබඳ උගත් නව දැනුම ය.

“මුලින් ම මා වැසිකිළිය පාවිච්චියට ගත්තේ ගෙදර කාටවත් නොදැනෙන පරිදි ය. මල්ලි හෝ නංගි එහි නොගොස් කොළ රොඩු විසිරී තරමක් ‘අපිරිසිදු’ වී තිබීම ද මට පහසුවක් විය.”

“පසුදින උදේ නංගි වෙනදාටත් කලින් ගෙයින් පොරට බැස්සා ය. වතුර පහිටුවක් පුරවා ගත් ඇ වැසිකිළියට වැදී පොර වසා ගත්තා ය. එදින ම මල්ලින්, දිනකින් දෙකකින් අක්කාත් අම්මාත් ඇ අනුකරණය කළහ.”

අවසානයේ ඔහු මෙන් ම නංගින්, මල්ලින් වැසිකිළිය භාවිතයට පටන් ගැනීමත් දින කිහිපයකට පසු අක්කාත් අම්මාත් ඊට යොමු වූ අයුරුත් කතුවරයා පාඨක මහසෙහි විත්ත රූප ජනනය වන පරිදි ඉදිරිපත් කර ඇත. 20 වන සියවස මුල් භාගයේ මෙරට ගම්වැසියන් වැසිකිළි භාවිතයට ක්‍රමයෙන් හුරු වූ අයුරු ප්‍රකාශිත මෙම කෙටිකතාව ශ්‍රී ලාංකේය ජන සමාජයේ චක්තරා ප්‍රබල සන්ධිස්ථානයක් නිරූපණය කෙරෙන බව පැවසිය හැකි ය. එහිලා මෙම කෙටිකතාව තුළ දැක්වෙන සිද්ධි සහ අවස්ථා පාඨක මහසෙහි රසවත් බවින් යුතු ව මවන්නට කතුවරයා සමත් ව ඇති බව ඉහත උදාහරණ අනුසාරයෙන් පෙන්වා දිය හැකි ය.

විචාර අංක 03

“අපට වැසිකිළියක්” කෙටිකතාව සාර්ථකවීමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව එයට යොදාගත් භාෂාවයි. නිදසුන් දක්වමින් විමසන්න.

සිංහල කෙටිකතාව පෝෂණය කිරීමෙහිලා මහඟු මෙහෙයක් ඉටු කළ කේ.ජයතිලක මහතාගේ “නොනිමි සිත්තම හා තවත් කෙටිකතා” යන කෙටිකතා සංග්‍රහයෙන් “අපට වැසිකිළියක්” කෙටිකතාව උපුටා ගෙන ඇත. එදා වැසිකිළි භාවිතයට ගැමි ජනතාව පෙළඹවීමට සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන් ගත් උත්සාහයත්, ඒ පිළිබඳ ගැමියන් දැක් වූ ආකල්පත් නිරූපණය කිරීම මෙම කෙටිකතාවේ අරමුණයි. කෙටිකතාකරුවා තම කතාවේ අරමුණ ද, එහි වර්තන නිරූපණය මෙන් ම අවස්ථා ද උද්දීපනය කිරීමට භාවිතා කොට ඇති භාෂා ශෛලිය විවිධත්වයෙන් යුක්ත ය. රසවත් ය.

ගැමි සමාජය පසුබිම් කරගත් මෙහි වර්තන ගැමියෝ වෙති. මෙම කෙටිකතාව උත්තම පුරුෂ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් විකාශනය වන අතර කටකයා වූ ළමයාත්, ඔහුගේ පියා වූ හේරත් හා සුගතන් වැනි ගැමියෝ සෙසු වර්තන වෙති. ගැමි පරිසරය පසුබිමේ කර ගත් වර්තන වටා කතාව විකාශනය කිරීමට කතුවරයා ගැමි වහරේ වචන මැනවින් යොදා ගනියි. මෙම කෙටිකතාවේ කටකයා වූ ළමයාට ඔහුගේ සොයුරිය කුරක්කන් ඇඹරීමට කතා කරයි. එය ඔහු නොයෙකුත් හේතු කියමින් මග හරියි. ඔහුගේ පියාට ඒ ඇසුණොත් බැණ වදින ආකාරයෙන් කතුවරයා ගැමි බස් වහර ඉස්මතු කරවයි.

“තෝ තොර අලිය වගේ මෙතන කකා ඉන්නවා කවිද මෙතන අතක් පයක් නොහොල්ලන එවුන්ට තැම්ම හදල දෙන්නේ”

කතුවරයා තම නිර්මාණයෙන් ගැමි සුවඳ වහනය කරවනු සඳහා “කම්මලේ සිටින බල්ලාට යකඩ තලන හඬ මෙන්”, “ වී ඇටය අහුලපු කිකිළි කරපු දේ”, “කෝදුරු තෙල් හත්පට්ටයක් සොයන්නට පටන්

ගති” යන ප්‍රස්තාව පිරුළු මෙන් ම “හොර අලිය වගේ”, “හෙනහුරා පාත්වුයේ” යනාදි රූඪ සහ “ගසා බසා”, “අතක් පයක්” යන යුගල පද වැනි බස රස කරන යෙදුම් යොදා ගනියි.

“මා වියට වකඟ වන තුරු හෝ ගෙදරින් පිට වී යන තුරු හෝ යාප්පු වන්නට පටන් ගනී.”

“ඒ වක්ක ම ඇගේ කටට අගුලු වැටෙයි.”

“මා කුරක්කන් වං ගෙඩිය ප්‍රභට වීසි වූයේ ඔහුගේ වචනවල ශබ්දයෙන් විනා අර්ථයෙන් නොවේ.”

මෙම කෙටි කතාවේ අවස්ථා නිරූපණයට කතුවරයා උත්ප්‍රාසාත්මක නිර්මාණශීලී භාෂා යෙදුම් යොදා ගනියි. අක්කා මල්ලිගෙන් උදව් ලබා ගැනීමට මල්ලිට “යාප්පු වන්නට පටන් ගනී.” තාත්තා පැමිණෙන විට අක්කාගේ “කටට අගුලු” වැටෙයි. තාත්තා බණින විට කටකයා “වංගෙඩිය ප්‍රභට වීසි වෙයි.” මෙවැනි යෙදුම් උත්ප්‍රාසය දනවන අතර ම විම වර්ත සාර්ථක ව නිරූපණය කිරීමට ද විම වචන හේතු වෙයි. මේ විධි ම ගැමි බස් වහරින් පෝෂිත වැඩි කිහිපයකි.

“පොලිස්කාරයෙකු මේ ගමට පත්වන්නේ කී කල්පයකට ද ?”

“ඔවුහු කවුරුත් අන්දමින්ද වී සිටියහ.”

“ඕකෙන් මේකෙන් වෙන්නෙ අපටත් උසාවි බඩගාන්න.”

නිලධාරීන් හා ගැමියන් අතර අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමේ දී නිලධාරීන්ගේ වචනවල අර්ථ අවබෝධ කර ගන්නා ආකාරය අනුව කතාවේ සිද්ධීන් රසවත් ව නිරූපණය කරන අවස්ථා ද වෙයි. විධිදා අවස්ථා සඳහා කතුවරයා යොදා ගත්තේ වචනට ගැමි සමාජය භාවිතා කළ “ලොක්කා”, “කක්කුස්සියක්” යන ග්‍රාමීය වදන් සහ “ගෘහ මූලිකයා”, “වැසිකිළිය” යනාදි මධ්‍යම පාන්තික නිලධාරීන් භාවිතා කළ වියත් වහරේ වදන් ය. වියත් විම අවස්ථාව රසවත් කළා පමණක් නොව ගැමියන්ගේ දැනුම පිළිබඳ යථාර්ථයක් ද හෙළි කිරීමට කතුවරයා සමත් විය.

“කවුද මේ ගෙදර ගෘහමූලිකයා?” ඔහු කතා කෙළේ කවර භාෂාවකින් ද ? වචන සිංහල වුවත් උච්චාරණය සිංහල නොවී ය. තාත්තාට ද මෙය ගැටලුවක් වූ බව පෙනී ගියේ ඔහු විමකියෙන් සුගතන්ගේ මුහුණ බැලූ සැටියෙනි. සුගතන් වය තේරුම් ගැනීමට කලින් අමුත්තාගේ උපකාරය ලැබිණ.”

තව ද කෙටිකතාවෙහි සිටින මම නමැති ළමයා විම කෙටිකතාවට පසුබිම් වූ සිදුවීම වූ කාලයේ දී වයස අවුරුදු 10ත් 12ත් අතර වයසක පසු වන්නකු බව හැඟී ගිය ද කතුවරයා ඇතැම් අවස්ථාවල කටකයාගේ ප්‍රකාශන ශෛලිය සකසන්නේ සම්භාව්‍ය සිංහල යෙදුම් ද යොදමින් ය. විමගින් කටකයා මේ ඉදිරිපත් කරන්නේ වසර ගණනාවකට පෙර වූ දෙයක් ආවර්ජනය කිරීමකැයි ද පාඨකයාට සිතා ගැනීමට ඉඩ හැර ඇත. පහත දැක්වෙන්නේ විධිදා යෙදුම් සහිත තැන් කිහිපයකි.

“තම අභිමතාර්ථසාධනය සඳහා මෙවැනි කෙටි මාවතක් ඇතත් අක්කා කිසි දිනක වියත් ප්‍රයෝජන ගන්නට නොසිතයි.”

“ඇගේ ඒ කාරුණිකභාවයෙන් නැතහොත් දුර්වලතාවෙන් මම නොසැහෙන තරම් ප්‍රයෝජන ගනිමි.”

